

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre	8 korona.
Helyben: Évre	12 "
Világos: Negyedévre	5 "
Világos: Évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A macedon reformok.

febr. 26.

Az ellenzék még mindig mélyen a fülére huzva hordja az elbizottság és a tudatlanság sipkáját, hogy meg ne hallja valahogy az óra komoly intelmeit, mely hirdeti, hogy elég lenne a farsangi tréfa, hogy elmúlt hamvazó szerda is.

Senki sem akarja az ellenzékét összezuzni, senki sem akarja hogy, hamut hintsen bünös fejére; azt tartjuk, hogy néhány veder hideg víztől gyorsabban lehülne izzó agyveleje.

De az óra azt a hirt is hozza, hogy a szultán már elfogadta Magyarország, Ausztria és Oroszország reformjavaslatait, melyeket az összes európai nagy hatalmak támogatnak. Ez legalább az első pillanatra sokat ígérő, jó jel. Mert a hatalmak rendkívüli gyengédséggel úgy szerkesztették javaslatukat — hogy a szultán önértetén a legesekélyebb csorba sem esik, hogy alattvalói szemében kívülről a legkisebb pressziót sem szenvedő.

Még hozzá ezek a reformjavaslatok olyanok, melyek részint maguk a szultánok által tett ígérekhez fűződnek, részint korábban tett javaslatok gyöngítései, melyeket a hatalmak a mostani szultánnak tettek. De éppen ezért kell komoly megfontolás alá venni, hogy ha ezeket az ígéreteket és javaslatokat máig, tehát majdnem hetven évi idő alatt, mely az 1835-iki Hatti-Serif óta eltelt, nem lehetett keresztülvinni, nincs meg a feltétlen bizonyossága annak, hogy tehát most keresztül lehet őket vinni. Már pedig a két vezető hatalom ebben az akcióban tartozik önmagának, tartozik annak a bizalomnak és támogatásnak, melyet a többi hatalmak nyújtottak nekik, hogy a javasolt reformok életbe léptetését nyomatékkal követeljük.

Ez a nyomaték a rendelkezésre álló eszközök ismeretének eredménye, melyeket valamely állam alkalmazásba hozhatna, vagy alkalmazásba hozni szándékozik. ha javaslatait az ígérek dacára, melye

ket kapott, nem teljesítik és a nyomatékokat nem kell aktuálissá tenni, minél biztosabb, hogy a virtuális eszközök mindenkor elegendők. Hogy tehát Magyarország és Ausztria akciója gyökerében békés maradjon, részben a magyar képviselőház ellenzékétől függ, a mennyiben kész a katonai javaslatokat a leggyorsabban elintézni. Hisz tudnia kell az ellenzéknek, hogy a monarchia két állama közül éppen Magyarországnak van érdekében, hogy a Kelet békés fejlődésbe jusson.

Mert éppen ezzel fog ott Magyarország befolyása erőben mindinkább nyerni. Az ellenzéknek tehát csupán azt az egyetlen egy bűnbánatot kell elvégeznie, hogy emlékezzék meg politikai kötelességéről, melylyel a parlamentáris musnak és a hazának tartozik és ezt a kötelességét csak akkor teljesíti, ha parlamenti többség által képviselt nemzet akarata ellen többé nem támad, hanem tiszteletteljesen meghajlik előtte.

Szürke ég alatt.

A Szabadság számára írta: *Vértessy Gyula*

Olmos, szürke felhők usznak az égen. Azt az egy pár világosabb színűt is hamarosan besötétíti egy-egy nagy hamvas-sötét felhőgomoly. S aztán egyforma sötét szürke lesz az egész égbolt, mint valami szürke színpróbákkal telepingált régi, megkopott paletta.

Az utcáról a nedves, hideg őszi köd, mintha a bezárt ablakokon át is beszűrődne és ideben ráülne, a legényes szállás ripsz-butóira; a falakon a képekre a tükör asztalon az arképesomóra s itt előttem a fehér papirosra, mely türelmesen várja, hogy teleszántsam fekete betűbarázdákkal.

De nagyon lassan megy a munka. Az őszi alkonyat komor, sötét hangulata rászáll az ember agyára is és szórakoztató, mulatságos történetek helyett csak a multak kellemetlen, fájó emlékeit kergeti ki onnan.

Az ablakhoz megyek és nézek ki a utcára. Alkonyodik. A járó-kelők, mintha csendes árnyak lennének, úgy suhannak el a ködben, mely mint valami

sűrű, fakószínű fátyol lassanként reáboról mindenre.

Az átellenben lévő kaszárnyaszerű házak izléstelen gipszcsirádáira; a járó-kelőkre, a kik gyorsan sietnek végig a nedves aszfalton, mely így az ablakból nézve, a gázlángok világánál, olyan mint valami óriási vízi állat széles háta, a mint elnyulik hosszán, szélesen a házak mentén.

Kegyetlenül szomorú idő. Olyan, a minőben az embert a legkellemetlenebb emlékei szokták felkeresni. Az az idő, a mikor legjobban az eszébe, szokot jutni az embernek az élet ostobasága, céltalansága; a mikor minden életunalmunk mellett mégis hideg borzadályllyal gondolunk arra az utolsó napra, mikor merre fogunk feküdni az ágyukon és megáll a gép egy kerék sem mozdul többet, egy unciányi levegőt se szív be többet a tüdő és a szemek nyitva lesznek, de a merev, hideg golyók nem fognak többé látni.

Igen, az ilyen fajta idő kiválóképpen alkalmas arra, hogy rágondoljunk. Halál ő kegyelmességére is, akiről bizony teljesen meg szoktunk feledkezni a verőfőnyes, szép napokban. Hanem így a nyár halála után, kezd a téma idény-

szerü lenni. A fákról lehullottak a levelek, a virágok mind elhervadtak, a napnak nincs melege, dideregve, fázva járunk s egyszerre csak az eszünkbe jut a mi halálunk is. S még jó, ha szegény embernek jut az eszébe, annak legalább nincs mit sajnálni az életen. Sőt az életét egy kis vigasztaló varázsszal is vonja be a tudat, hogy nem sokáig tart az egész.

Néztem, néztem ki az ablakon és eszembe jutott, hogy nem sokáig tart az egész! Egy pár évig még csak elnyomorg az ember, úgy ahogy! S lassanként kezdtem rájönni, hogy ez a csunya, télbe hajló ősz, még megnyugtató gondolatokat is tud ébreszteni.

A nagyvárosi őszi pedig még ennyi békéltető hangulatot sem tételeztem volna fel. A falusi, az más egészen.

Ott kinn a csuf őszi köd legalább nem szorult bele az utcák merev házvonalába, hanem szétterjedt a falu kis, alacsony házai között, az akácokkal beültetett széles utcákon s megritkulva oszlott szét, a vén hegy lába alatt elterülő lapon a sárga erdő fái között s a Mátra ormának cikecakkos vonalát, mint valami puha, fehér hattyuprém. úgy szegte körül.

A Franklin-féle 0 0 0 0
Magyar Remekírókat
0 0 0 55 diszkötésben

3 koronás Shacsperrel együtt havi
4 koronás részletfizetésre
szállítja

„KAZYNCZY“
könyvkereskedő Részvénytársaság Debreczenben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, febr. 26.

Nagy viharra készült a kurucok táborára: A m.-csékei választás jó alkalmul szolgált arra, hogy az obstrukciót egy kis parázs veszekedéssel tágítsák ki. Csak négyen jelentkeztek a napirend előtti felszólalásra: Barta Ferenc, Gabányi Miklós, Molnár Ákos és Telegdy József. Gabányi ma is a humort képviselte, míg Barta és Molnár állításának tulnyomó részét Telegdy frappánsul és nagy hatással cáfolta meg. Ezután Széll Kálmán miniszterelnök tiltakozott a jogosulatlan támadások ellen.

Az egész vihart zsufozott karzat hallgatta és a közönség mély sajnálkozással vonult ki a folyosóra, a mikor az elnök a zárt ülést elrendelte.

A szélbal teljesen a fenéig akarta kihasználni a csékei választást és ez teljesen sikerült is neki.

A folyosón ezalatt viharos és épolykinos jelenet játszódott le Ráth Endre képviselő és Hámos László gömői főispán között. Egy gömői választásról volt szó, miközben a főispán azt mondta, hogy nem engedte meg a hazudozást. Ráth ezt sértésnek vette és mármár párbajról beszéltek, a mikor az ügy Hámos magyarázatával békésen ért véget. Kijelentette ugyanis, hogy a hazudozást nem Ráth Endrére értette.

Ott mégis csak volt egy kis poétikus színe is a késő ősznek, meg azután ott ilyenkor kezdődtek a vig szüretetek, melyeknek örökre vége van.

Igaza volt Benkő Gábornak, az én egykori jó cimborámnak, hogy csak ősz ne lenne soha itt, ebben a nagyvárosban, mert ez a nyomorult évszak keseríti el az embert.

— Meglátod, egyszer egy őszszel valami rémitő nagy ostobaságot fogok elkövetni! Hidd el, hogy én még főbe lövöm magam valamelyik őszön!

Azt hittem, hogy akkor be volt csipve, a mikor ezt mondta, pedig kivételképen józan észszel mondta, csodálatos sejtéssel érezve előre a jövőjét.

Szegény fiu! Most két éve követte el azt a rémitő, nagy ostobaságot, a mely tulajdonképen nem is volt ostobaság!

Előtte való nap egész délután nálam ült. Máskor a világért se tudott volna órák át ilyen nyugodtan megülni. Egyik szivart szivta a másik után és beszélt. Oszintén, nyíltan beszélt el az egész élet-történetét, anélkül, hogy kérdeztem volna tőle.

Minden apropos nélkül kezdett bele. És nekem együgyű fővel, nem volt anynyi eszem, hogy a beszédéből kiolvastam volna sötét szándékát. Azt, hogy a történetét, szinte végrendeletszerűleg hagyja reám s másnap már ott fog feküdni, me-rev, hideg arccal a ravatalon.

Jóformán minden szavából sejthetem volna, hogy nem bírja már tovább

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és jelenti, hogy Kovács Pál sürgős interpellációt jelentett be egy polgármester fegyelmi ügyében. Jelenti továbbá, hogy a m.-csékei választás dolgában Barta Ferenc, Gabányi Miklós, Molnár Ákos és Telegdy József a napirend előtt fel fognak szólalni.

A m.-csékei választás.

Barta Ferenc: Olyan választást, mint a mió a m.-csékei volt, még keveset látott Széll uralma alatt. Bihar-megyében volt már egy-két ilyen választás, különben bizonyos az, hogy Biharban Széllnek szava sincs. (Zaj a szélbalon.)

Papp Zoltán: Ez a tiszta választás!

Barta: Elmondja, hogy a közigazgatási tisztviselők korteskedtek. Egy főszolgabíró lefoglalt egy kocsit, a melyen függetlenségi választók voltak. (Nagy zaj a szélbalon.)

Szathmáry Mór: Egyáltalán mit keres ott a főszolgabíró!

Telegdy József: A rendre ügyel fel. (Nagy zaj a szélbalon.)

Thaly Kálmán: Ismerjük ezt a Tisza választásokból! (Zaj.)

Barta: Egyáltalán a közigazgatási tisztviselők úgy dicsekedtek, mintha ők rendelkeztek volna mindenben. Ugy látszik, a miniszterelnöknek Szathmári mult-kori interpellációjára adott válasza bátorította fel a tisztviselőket. (Zaj a szélbalon.) Szőlőssy főszolgabíró erőszakkal vitte be a választókat a szabadelpvüparti jelölre szavazni. Ezt a választást kérvénnyel fogják megtámadni és így még sok szó esik róla, de addig is megtorló intézkedéseket kér azok ellen, a kik visz-

szááltak a törvényekkel. Egy Horváth nevű szolgabíró meg is mondta, hogy majd csinál ő külön választási törvényt. (Zaj.) Elmondja azután, hogy Szokoly Tamás váradí ügyvédet Szőlőssy főszolgabíró letartóztatta és esendőörökkel szuronyt szegeztetett neki. (Zaj.) Felemlíti, hogy 287 függetlenségi szavazót nem engedtek szavazni. (Zaj.) Reméli, hogy a visszaélések megtorlatlanok nem maradnak. (Zaj.)

Gabányi Miklós: 1877 óta sok választáson vett már részt, de még ilyen gyalázatos, aljas, piszkos, arcátlan választást nem látott. (Zaj.) Minden tisztviselő, szolgabíró, főszolgabíró, járásbíró ott korteskedett és két hétig hivatalba se járt. Nem esoda, mert a miniszterelnök 78000 koronát küldött a vesztegetési alapból. (Derültség.) Elmondja, hogy Remete községben a jegyző és a főszolgabíró folyton a nép között voltak, a jegyző itatta őket. — Ők nem gondolták, — ugymond — hogy én ki vagyok. (Derültség.) — A mikor megtudták, paff lettek. (Zajos derültség.) — Másnap Rossia községben éppen prédikáció volt a templomban, ő is bement, de mihelyt a pap megtudta, hogy ő (Gabányi) is benn van, rögtön abbahagyta a prédikációt (Zajos derültség.) A mikor a néphez szólva, arra intette őket, hogy ne szavazanak a kormányra, mert új terheket rónak a népre a katonai javaslatokkal, azt felelték: A mi fiaink akkor boldogok ha hust esznek, már pedig katonakorukban esznek hust. A visszaélések megtorlását kéri.

Molnár Ákos szintén több állítólagos visszaélést sorol fel. A választási elnökök nem engedték meg az ellenzéki bizalmi férfiak szabad közlekedését. Az egyik elnök önkénykedett. Bizalmatlan a kormány iránt. A rendszer szerinte nem változott, sőt rosszabb lett, mert most

türni végzetszerűleg reá nehezede sorsát s csak azért beszél nekem a tragédiáját, hogy azt újból maga előtt látva, biztos erőt merithessen ahhoz a tettéhez, amit másnap elkövetett.

Ilyenféle idők jártak akkoriban is. Az ősz egyszerre a télbe fordult. Kellemtelen, hideg, nedves alkonyat volt. A szobában egymással átellenben ültünk. A szürke homályból csak égő szivarjaink végei pislogtak elő. Lámpát akartam gyújtani, de nem engedte:

— Jobb így! Legalább hozzászokik az ember a sötétséghez. Az élet nagyobb része ugyanis a halál. Mozgunk egynehány évig, hogy aztán a végtelenségig pihenjünk a földben. S ezt nevezik életnek. Persze, hogy a gazda ember kitombolhatja magát az alatt a pár esztendő alatt is, de a magam fajta szegény csak a nyomorúságba unhat bele. És nagyon nagy gyönyörűséggel gondolok ám én a halálra. Mert az legalább bizonyos dolog. Más egyéb dolgom ugyanis mindig bizonytalan volt. Ma sohasem tudtam, hogy mi lesz holnap. Most pedig holnap már tudni fogom, hogy mi lesz velem a végtelenségig. Becsapom a hitelezőimet, a kiknek azt ígértem, hogy holnap fizetek: a háziurat, aki a házbért várja; meg a feleségemet, a kinek új őszi ruhát ígértem. Le fogok számolni mindenkivel!

Felállt a székéből és járkálni kezdett a szobában. Nehéz, kellemtelenül nyikorgó, készen vett, olesó cipőnek a kopogását mintha most is hallanám, s őt magát is, mintha ott látnám sétálni

fel s alá a szoba félhomályában és mintha a beszédét is hallanám, ugy mint akkor.

— Azt tudod, hogy eljöttem az újságtól! A mult hónap elseje óta nincs biztos kenyerem. Pedig hát az a rongyos száz forint, habár kegyetlen mód meg kellett érte dolgozni s anyyi munkáért nem volt pénz mégis — csak biztos volt, Még egy pár forint kereshetett ember mellékesen s megélhetett belőle. Mig meg nem hazasodtam, egész jól kijöttem a pénzből. De persze meg kellett bolondulnom s elvennem egy szegény leányt. Hiszen tudhatod, hogy Emmának egy garasa se volt. Még a butorokat is nekem kellett megvennem. No de ez nem volt baj. Szerettem, szeretett, boldogok voltunk. Azt hittem, hogy egy ilyen földhöz ragadt szegény, ha másból nem, hát hálából is hűséges, szerető feleség lesz. Az is volt egy darabig. Addig amig jól ment dolgunk. A dolgok jömenése alatt érted azt, hogy egész nap odahaza, egész éjjel pedig a szerkesztőségben dolgoztam, s így megkerestem annyit, a mennyiből szerény kis két szobás lakásban megélhetünk, sőt amikor lemondtam a szivarozásról, hát az asszony nyúl minden hónapban elmehettünk színház után cigányt is halgatni valamelyik vendéglőbe. Ugy látszott, hogy Emma teljesen meg volt elégedve ezzel az étellel. Valami nagy jó kedvet sohse mutatott ugyan, de hát édes Istenem, tudtam én, hogy az asszonyoknak csak új ruhákkal lehet örö-

simán, mosolyogva megy minden erőszakoskodás.

Telegdy József: A m. csékei választókerülethez négy járásból való községek tartoznak. Négy szolgabíró volt ott, csak négy és ezekre szükség volt ott, mert az ellenpárt izgatott, vesztegetett ezeket a vizsgálat majd ki fogja deríteni. (Zaj.)

Rákossi: Melyik párt vesztegetett?

Telegdy: A Désy párt és a vele egyesült 48-as párt. (Nagy zaj jobbról.) A 48-as párt etetett és itatott és ott a főszolgabírónak kötelességük rendet csinálni. (Tetszés jobbról.)

Hogy mennyire szükség volt a rendtartásra, bizonyítja magának Adorjánnak az esete. Adorján Emil jelölt a feleségével egy falun hajtattott keresztül. Ott a székerét fel akarták borítani és ha a főbíró nincs ott szerencsétlenség történik. (Nagy zaj jobbról. Tetszés.) Kell-e tehát főbírónak ott lenni? A választási elnökök rendet csináltak. A Désy pártnak csak a 48-asok felé engedtek szabad tét.

Felkiáltások a szélbalon: Hát a meggyőződés?!

Telegdy József: A Désy párt nehezen tudta a meggyőződését megváltoztatni. (Elénk derűtség) Elmondja ezután, hogy Adorján nevét Bodolanak Hadorának, Hadorának, Adolnak sőt Togyerán Annának mondták. (Zajos derűtség.) De a melyik az Adorján névhez hasonló volt, azt elfogadták. Különben egy aljárásbíró Adorjántollakat osztogatott. (Nagy zaj jobbról.)

Szatmári egyre kiabál.

Elnök csendre inti őt.

Telegdy: A függetlenségi szavazók megfélemlítették a szabadelvűeket. Végül tiltakozik az ellen hogy Biharvármegye tisztviselői karát meggyanusítsák. (Zajos helyeslés jobbról.)

Szell Kálmán miniszterelnök: A közigazgatási tisztviselőknek kötelességök a választásokon a rendre felügyelni. (Nagy

zaj a szélbalon, Halljuk! Halljuk! jobbról.)

A jegyzők dolga ez! kiáltják szélbalról.

Szell min. elnök: A közigazgatási tisztviselők a törvény értelmében is szabadon vehetnek részt a választásokon, de ha hivatalos hatalmukkal visszaélnék, akkor a törvény utól éri őket.

Rakovszky: Soha!

Szell min. elnök. A szónokok ma olyan állításokat is kockáztattak róla, amelyek arcul ütök a valót. (Zajos tetszés jobbról.) Nem frázisokat hirdet ő, hanem a törvényt betartja. Hányszor kért az ellenzék segítséget! Ő sohasem tekinti, barát, vagy ellenfél-e az illető, mindig igazságosan jár el. Barátaitól is kapott szemrehányást szigora miatt. Ellenzéki pressziókról is hallott eleget. Ha itt prieszió volt, majd kideríti a vizsgálat. A közigazgatási tisztviselők sem rakhatják zsebre a meggyőződésüket, sem a szívükben el nem raktározhatják (Elénk tetszés.)

Gabányi azzal állott elő, hogy ő 78000 koronát küldött le vesztegetés céljából. Ez nem igaz! Ez ellen tiltakozik. Ha a tuloldaliak minden állítása olyan, mint ez, akkor bocsánatot kér, de az egészről egy betű sem igaz! (Zajos tetszés jobbról.)

Barta Ferenc személyes kérdésben kijelenti, hogy nem igaz az, mintha a függetlenségi párt vesztegetett volna. Bizonyítsa, be ezt Telegdy. (Zaj.)

Ezzel a vita véget ért.

Elnök jelenti, hogy 20 képviselő zárt ülést kért. Ezt elrendeli.

Szünet után következett a

zárt ülés.

Holló Lajos kijelenti, hogy azért kérték zárt ülést, mert a miniszterelnök előbbi kijelentései félreértésekre adnak alkalmat. A közigazgatási tisztviselők bátorságának veszik szavait.

Szell Kálmán szükségtelennek tartja

a zárt ülést. A magyar csékei választás ügyeit nem ismeri, de megvizsgáltatja. Frázisnak mondja azt a vádat, hogy periferiákra a tisztviselők nem tartják be a törvényt. Hogy a tisztviselő gyáván, here módjára éljen a közéletben, azt senki se kívánhatja. Kéri a tuloldalt, ne izgassa magát ok nélkül. A tisztviselőknek a választókat befolyásolni nem szabad. Kéri a zárt ülés berekesztését és térjen át a ház a napirendre.

Pichler, Justh, Kaas különböző állítólagos választási visszaéléseket említenek fel.

A zárt ülés után

nyílt ülésen

Zovács Pál a félegyházi felfüggesztett polgármester ügyében interpellált.

Szell Kálmán felvilágosításait az egész ház tudomásul vette.

Kirándulások

Székelyországba.

—
Szózat a tanuló ifjúsághoz.

A Szabadság számára írta: *Vántsá György.*

Boldog idők, hová tűntetek? Talán nem is volt igaz a midőn a szabad székely nemzet azt a darabka kis földet, melyet rá szent örökül Csaba királyfi hagyott, országnak nevezte és e kis országot, melynek minden rögéhez regés emlékek fűződnek, testével, életével védte. Ez oly régen volt... talán igaz sem volt...

Változtak az idők, változtak az emberek.

A szabad székely nemzet, a büszke népfaj, szolgágnak járma alatt görnyed s koldusbottal kezében vándor uton van.

Nem a székely fészektől esengenek ma már a vadregényes bércek ormait; ha az egykori óriás leányka ma leszálana a Veneturné, Rabszonné, Vápa vagy

met szerezni, azokra pedig nem tét. Mikor azután ráadásul kicséppentem az ujságtól, nemesak ruhákra nem telt de enivalóra se. Nem kaptam helyet sehohol se. Hogy is kaptam volna, hiszen ősz végén csak nem mozdul ki senki a jó meleg szerkesztőségekből, ha csak ki nem dobják. Senki se akar télire az utcára kerülni. Én pedig odakerülnék, ha megélném a telet. Nem szeret senki, jó barátom nincs sehohol, nem ismer senki — nem mehetek semmire. És elvégre miattam nem is dobhatnak ki sehonnan senkit. Sokan vagyunk fókák. Maholnap már minden ember ujságot ír. Mert jó kenyér ez az élelmes és okos embereknek. De én egyik se vagyok! Se élelmes se okos nem tudok megélni. Punktum. A jogot pedig csak nem folytathatom most. Kopaszodó fejjel, harminc éves koromban. Mikorra végezném be, mikorra vizsgáznék le, s miből élnék addig? És írni se tudok ebben a bizonytalan helyzetemben. Hetek óta apró kölcsönökből élek. A feleségem meg untalan veszekszik velem, hogy ilyen nyomorult, olyan élehetetlen vagyok! S még csak nem is haragudtam rá, mert igaza van. Sabban is igaza van mikor azt mondja, hogy én rutul megcsaltam őt, mert azt mondtam, hogy keresek annyit, amennyiből eltarthatom! Persze, hogy megcsaltam! De hát én akkor azt, hittem hogy a kenyér nem eshetik ki munkabíró ember szájából. Azéből nem is. Mert abban is igaza van a feleségemnek, hogy egy zsákhordó felesége, legalább bizonyosan tudhatja, hogy az ura

hordja a zsákokat, míg csak bele nem szakad. De hát hiába, ha nem születtem zsákhordónak, mit csináljak? Emma ugyan megmondta, hogy mit. Lőjem magam föbe! Igen, ezt tanácsolta. Bizonyára szeretne újra férjhez menni. Lehet, hogy meg is szerzem neki azt örömet. Neki is öröm lesz, nekem is. Az unott láncot végre széttéphetjük. Mert az lett a rózsaláncból. A szegénységben nagyon hamar egymásra unnak az emberek. A szerelmet csak a gazdaságban lehet megőrizni. Jobb lesz ez így. Neki is nekem is! Elvégre még jobb meghalni mint megbolondulni. Ha egyedül lennék, még próbálnék küzdeni tovább, de így nem tudok. Gyenge vagyok a harchoz. S az élet nem is való a magam fajta embereknek, akik csak dolgozni tudnak, egyebet semmit; se stréberkedni, se henecegni se a világot bolondítani. Minket észre se vesznek, mintha a világon se volnánk! Amint hogy azt sem fogják észrevenni, ha már nem leszünk a világon...

Sok mindenfélét összebeszélt még akkor este Benkő Gábor, de én jóformán rá se figyeltem. Megszoktam már, hogy hetek óta, mióta állás nélkül van, mindig lamentáljon s a világot azzal fenyegetse, hogy föbe lövi magát. Most sem vettem komolyan. Még akkor sem, mikor bucsuzáskor könyezett s alig akarta elereszteni a kezemet.

Csak másnap mikor ott láttam feküdni az ágyán, átlótt halántékkal. Akkor már komolyan kellett venni.

A felesége könyezve áll az ágy lábánál:

— Látja, milyen szerencsétlen vagyok! Az utolsó irnok felesége is kap nyugdíjat, csak én nem! És még el mert venni ilyen sorsra!

Letörölte azután a könnyeit s bosszusan mondta:

— És azok a rongyos ujságok nem is említik, hogy felesége is volt. Csak a kedves kollegájukat siratják! No lám milyen kedves is, mióta meghalt!...

Ott állok az ablaknál s nézek ki az utcára. A sűrűhomályban a járókelőárnyalakok, mintha egy koporsót kísérenének s a koporsóról mintha az én nevetet olvasnám le. Három négy ujságíró pajtásomat látom utánna menni. Közönyösen, fáradtan mennek utána, úgy ahogy mi mentük a Benkő Gábor koporsója után...

Meggyujtom a lámpát s félretolom magam elől a papirost, amelyre tárcát akartam írni. S neki fogok okosabb munkának: megírom annak az urnak, akivel már a minap is alkudtam a leányára, hogy elfogadom az ajánlatát s ha kész pénzben azonnal lefizeti, amit ígért, a kisasszonyt hajlandó vagyok az anyakönyvvezető elé vezetni.

Mert ez talán mégis megakadályozza az embert abban, hogy ilyen ölmos, szürke napon, az jusson az eszébe, ami szegény Benkő Gábornak.

Ika-várából az alattuk elterülő s ma is oly termékeny rónákra, nem a székely szántó-vetőt szedné fel kötényébe, mint hajdan. A hadvezető *Mika Sárak*, az ezermester *Czerjékek* a tatárverő *Domokosok* emlékei mythologiai legendák, az ivadékok... hja! az ivadékok, — szárnya szegett sasok már.

Magyar tanuló ifjuság, hozzátok, mint a jövő szép és nagy reményű plántái, szól az a felhívó szózat, melyet a Marosvásárhelyi Székely Társaság közlés és ajánlás céljából hozzánk küldött meg.

A székely föld s nyomasztó viszonyok között tengődő népének helyzete, mely iránt az érdeklődés ma már a társadalom minden rétegében országos jellegű mozgalommá alakult át, eredményeiben a magyar tanuló ifjuság hazafias támogatására is számít.

A felhívó szózat, mely a délkeleti Kárpátok aljáról hangzik felétek magyar tanuló ifjak, nem anyagi támogatásra kér fel benneteket, hanem arra, hogy ha majd a nehéz munka után eljön a pihenés — a nagy szünidő ideje, a szórakozást, az üdülést, siessetek a székelyföld természeti kincsekben gazdag vidékein felkeresni.

Magyar tanuló ifjuság! jól tudjuk ismeritek elődeitek dicső s magasztos történetét hisz' rajongó szeretettel tanulátok s tanuljátok azt, de szebb és maradandóbb nyomot hagyna fogékony szíveitekben az, ha a holt betűk után megismernétek azokat a helyeket, a hol az ott leirt események lejátszódtak.

Nap-nap után igen szépen növekszik azoknak száma köztetek magyar tanuló ifjak, a kik, a leggyakrabban a külföldre siettek ismereteik gyarapítására.

Nem mondom szükségetek van a külföld megismerésére is, de hazátok megismerni szent kötelességetek!

A maros vásárhelyi Székely Társaság által hozzátok intézett szózatból felétek cseng Bálványos, Ika, Vápa, Kincses Budvár, Réka, Mihó, Tarnóci, Rákoczi, Várhegy, Veneturné, Rabszonné, Székely támad- és Székelybánja várak romjainak hívogató szava; hívogatóan integetnek felétek a Nemere, Nagy Sándor, Hargita Kuhar, Piliske és Rika büszke bérci által féltve rejtegetett csöndes berkein fekvő Borszék, Zsögöd, Tusnád, Bálványos fűred, Málnás, Bodók, Kászon Jakabfalva, Kovászna, Előpatak, Lobogó, Szováta, Szejke, Doboga. Szováta és Görgény sóakna kedves és vadregényes fekvésű fűrdői, tudvágyaitok kielégítésére oly csalogatóan hívogatnak Szent Anna tava, a torjai Büdös, az almási barlang, a borszéki jég barlang, Mádéfalva, a parajdi Kopár sóhegyek és Angyalfalva melyeknek festői szép vidékeit nem találjátok fel sehol.

Magyar tanuló ifjuság, megvagyunk győződve arról, hogy megfogjátok ragadni az alkalmat és kisebb nagyobb csoportokba tömörülve sietni fogtok a Marosvásárhelyi Székely Társaság által a folyó év nyarán rendezendő 10—10 napos s mindössze 50 koronába kerülő, (melyben fuvar és a teljes ellátás is benne foglaltatik) társas kirándulásokon résztvenni.

E kirándulásokra vonatkozó részletes felvilágosításokat a március hó 1-én ujonnan alakítandó helybeni Székely társaság titkára és jegyzője készséggel meg fogják adni.

Tömörüljétek kedves magyar tanuló ifjak, kellemezt a hasznossal párosítva töltsétek el a szünidőt első sorban is a székely föld alapos megismerésével, és

ugyanakkor ismerjétek meg székely testvéreitek, ismerjétek meg nyomasztó helyzetét s akkor majd tudni fogjátok mi a népfaj iránt a ti legszentebb kötelességetek.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Febr. 27. A finn-estélyeket rendező szűkebb körű bizottság ülése d. u. 5 órakor.

Febr. 28. A Csokonai-kör felolvasó ülése a város-háza nagytermében d. u. 5 órakor.

Febr. 28. A jog- és pénzügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor.

Márc. 1. A műpártoló egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor a város-háza nagytermében.

Márc. 1. A gazdasági bizottság ülése a város-házán d. e. 10 órakor.

Márc. 1. A Székely társaság alakuló gyűlése.

Márc. 1. A debreceni kereskedő társulat közgyűlése.

Márc. 2. A népnevelésügyi bizottság alakuló ülése d. u. 5 órakor.

Márc. 2. A községi iskolaszék alakuló ülése d. u. 4 órakor.

Márc. 4. A debreceni dalegyesület II. történelmi hangversenye a Bika szállodában.

Márc. 5. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 3 órakor.

Márc. 8. A jogász és tisztviselőkör közgyűlése d. e. 11 órakor.

Márc. 9. Megyei közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10 órakor.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyző egyesületének közgyűlése a Jogász és tisztviselőkör helyiségében d. e. 11 órakor.

*** Lótenyésztési tárgyalások Debrecenben.** *Losonczy* Mihály miniszteri tanácsos elnöklésével huszonegy vármegye kiküldötte, az egyes lótenyésztési bizottságok elnökei tartottak értekezletet tegnap a vármegyházán, a melyen a tenyészkerületeket állapították meg. Jelen voltak az értekezleten: a földmivelésügyi miniszterium képviselőjében *Losonczy* Mihály min. tanácsos, gróf d'Orsay ny. ezredes, báró *Podmaniczky* Béla miniszteri titkár; Debrecen vár. képviselőjében *Kovács* József polgármester *Király* Gyula tanácsnok, *Rickl* Antal a gazd. egyesület elnöke, — *Hutflész* Kázmér a lótenyészbizottság elnöke; Hajdumegye képviselőjében *Rásó* Gyula alispán a hajdumegyei gazd. egyesület elnöke, *Fogthűy* János a lótenyészbizottság elnöke; a debreceni méntelep képviselőjében *Fadlallah El Hadad* Mihály ezredes, *Percel* Dénes százados, méntelep parancsnok, Abauj-Tornamégye képviselőjében *Hammersberg* László orsz. képviselő, Biharvármegyéből *lovag Wertheimstein* Alfréd. Gömörvármegyéből *Farkas* Abris orsz. képviselő; Zólyomvármegyéből *Radvánszky* György orsz. képviselő; Szatmárvármegyéből *Illosvay* Aladár főjegyző és *Schweitzer* Gábor ny. ezredes. Jász-Nagy-Kun Szolnok vármegyéből gróf *Szapáry* György és dr. *Benkő* A. főjegyző, Borsod vármegyéből *Miklós* Ödön orsz. képviselő és *Melzer* Gyula alispán. Zemplén vármegyéből *Dókus* Gyula alispán és *Vladár* Emil. Nógrád vármegyéből *Nagy* Mihály alispán, *Ibl* Felix gazd. egyesületi titkár. Máramaros vármegyétől *Lika* Sándor állami állatorvos, Bereg vármegyéből *Bay* György. Szabolcs vármegyéből *Lipthay* Béla, Ugocea vármegyéből *Lator* István. Az értekezleten megállapították, hogy egyes kerületekben, milyen ló fajok tenyésztessenek. Erre vonatkozólag a gazdasági egyesületek javaslatát fogadták el s e szerint hegyes vidékeken a lipicai és arabs, homokos területeken az arabs és angol félvér, nagyon homokos talajon az angol félvér és Nónius fajok tenyésztesztek. — Így Debrecenben is az angol félvér és a Nónius faj az irányadó. — Délben bankett volt az értekezleten jelen voltak tiszteletére a Bika szálloda éttermében, a melyen megjelent *Puky* Gyula főispán is. A vendégek megtekintették az epreskerti ménanyagot s örömmel állapították meg, hogy lótenyésztésünk az 1885-iki országos kiállítás óta nagyot haladt, de bizony, nagyon elérkezett az ideje annak, hogy *angol telivéreket* szerezzen a ciframesekbe.

*** A jogász és tisztviselőkör közgyűlése.** A debreceni jogász és tisztviselőkör saját helyiségében jövő vasárnap március hó 8-án tartja rendes közgyűlését d. e. 11 órakor. A közgyűlés tárgyai lesznek 1. Elnöki jelentés. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Költségelőirányzat. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztujtás.

*** Előljárási ülés az ipartestületnél.** A debreceni ipartestület előljárási ülése tegnap délután 5 órakor tartotta meg szokásos havi ülését az ipartestület tanácstermében. A gyűlés csendesesen folyt le, csak az alelnökök választásánál volt egy kis mozgalom, *Tóth* Kálmán ipartestületi elnök megnyitván az ülést felolvasta a február hó folyamán felszabadult tanoncok névsorát. Felszabadultak a következők: *Varga* Gábor cipész, *Havasi* László eszmadia, *Havasi* János eszmadia, *Rózsa* Sándor kovács, *Csapó* István timár, *Lénárd* János eszmadia, *Varga* Géza órás, *Kovács* Lajos eszmadia, *Böszörményi* László kovács, *Horváth* Kálmán szobrász, *Steinhardt* Lajos borbély, *Balaskó* József asztalos, *Szántó* Margit női szabó, *Szabó* Juliánna női szabó, *Nagy* Gusztáv esztergályos, *Herceg* Sámuel lakatos, *Konkoly* Béla hentes, *Mártonffy* István hentes, *Lakatos* Imre asztalos, *Barta* Gyula lakatos, *Juhász* Sándor lakatos, *Csiha* Sándor asztalos, *Gulyás* Mihály ács, *Tarnóczy* Antal sütő, *Kaizler* Mózes lakatos.

Az új segédek közül *Barta* Gyula lakatossegédet aranyéremmel tüntette ki az ipartestület előljárási ülése egy a tanonciskolában tanúsított kitünő szorgalmáért, mint a szakmájában elért rendkívüli ügyességéért és tudásáért.

Az alelnök választásra került ezután a sor. Az első alelnöki állásra két jelölt volt, *K. Tóth* Sámuel esztergályos és *Dávidházy* Kálmán könyvkötő. Megválasztották első alelnöknek *K. Tóth* Sámuel. Második alelnök lett *Kuruc* Miklós eszmadia mester. Választás után több folyó ügyet, szakosztályi előterjesztést és idegen megkeresést intézett el az elől-

járóság, majd a február hónapban bejelentett iparváltásokat és iparbeszüntetéseket olvasták fel, mely után a gyűlés fél hét órakor szétoszlott.

* **Hajdúvármegye tisztviselőinek mozgalma.** Hajdúvármegye tisztviselőit Rásó Gyula kir. tanácsos alispán március 2-án délelőtt 9 órára értekezletre hívta össze a vármegyei közgyűlési termébe. Az értekezlet célja a vármegyei tisztviselők javadalmazása tárgyában megindított országos mozgalomhoz való csatlakozás megbeszélése, illetve kimondása lesz. — Részletes tárgysorozat a következő: 1. Állás foglalás Hont vármegyei tiszti kara által a vármegyei tisztviselők javadalmazásának rendezése céljából indított országos eljárás tárgyában. 2. A tiszti nyugdíjszabályzat átdolgozása tárgyában kiadott 12479—903. számú m. kir. belügyminiszteri rendelet intézkedéseinek megbeszélése. 3. Az új ügyviteli szabályzat végrehajtása körül felmerült vitás esetek megbeszélése. Erre az utolsó pontra vonatkozó kérdéseket illetve indítványokat legkésőbb a gyűlés előtt három nappal be kell jelenteni dr. Czeglédy Mihály előadónál.

* **Halálozások.** A tegnapi nap tolymán elhaltak: Porkoláb Piroska ev. ref. 9 éves, Csátary Lajos ev. ref. 66 éves, Kovács József ev. ref. 27 éves, Kohn Sándor izr. 1 hónapos.

* **Mezőgazdasági szeszgyár a Pallagon.** Hidvégher Mihály a város nagybérlője tegnap egy ajánlatot nyújtott be a városhoz, melyben hivatkozással az új szeszadó törvény nagy engedményeire azt kéri a várostól, hogy a Pallagon egy mezőgazdasági szeszgyárt létesíthessen. Hidvégher Mihály 50—60 ezer koronára állapítja a költségvetést s szerinte ebből kitelne a gyár épület, berendezéssel együtt. Ha a város ezt az összeget kamatmentesen rendelkezésére bocsátaná, vagy felépítené a gyárat, úgy 6 16 éven keresztül egyenlő részletekben visszafizetné a városnak, úgy hogy az 15 év múlva a város tulajdonába kerülne. A gyár terményhulladékai ezen felül emelnék az ottani földek termőképességét is.

* **Elütötte a kisvonat.** Tegnap délután egy három teheráru-kocsiból és egy mozdonytól álló kisvonat jött az István gözmalom telepéről be a városba. Az Egymalom-utca torkolatánál hirtelen egy két lovas igás szekér bukkant elő s mielőtt akár a mozdonyvezető, akár a kocsis segítettek volna, a kisvasut elkapta a kocsi s mintegy 10 méternyire tolta maga előtt. A csodával határos, hogy sem a lovaknak, sem a kocsinak nem történt semmi baja, csak a kocsis hátsó része zúzódott össze. Miután a kisvasuti mozdony vezetője mielőtt az utca torkolatához ért volna, megtette az előírt csengetést, a könnyelmű kocsist feljelentették a rendőrségnél. A bajba került fogat Aron Manó szeszkereskedő tulajdona.

* **Ejszakai zene-bona.** A zene-bona talán nem is fejezi ki teljesen azt, amiről alább van szó. Jogász műszava: randaliozás, annyit jelent mint: jókedvünkben belekötni az élő fába, a sinen álldogáló kisvasuti kocsikat egyesült erővel eltologatni, a vas redőnyökön hangi-

csálni, a rendőrt lemarházni, a silteket leszedgetni, a kofasátrakat egymás tetejére rakogatni, a szivattyus közkutakat gémeskuttá átalakítani, papírsipkát rakni a Csokonai szobor réz fejére, a gázlámpákat hol eloltani, hol meggyújtani, konflislovon műlovari fogásokat bemutatni, a tanárok ajtájára bábacimert szegezni, stb. stb. Mind oly kedves apróságok, mik rózsaszínű fonálként húzódnak végig virágos jogászéletünkön. A rendőrség azonban nem méltányolja ezeket az ártatlan mulatságokat. Tegnap is több jogász urat jelentettek fel, kik, bizonyára fontos és életbevágó ok miatt lesztek Katz piac-utcai borkereskedő cégtábláját. Igazán kár, hogy a rendőrségnek nincs érzéke a játszi, gyermekded humor iránt.

* **A bál és a téli kabát.** Löwinger Ferenc kereskedőségét felment az Iparos kör tánemultségára a Bika szálló báltermébe. Téli kabátját azonban nem tette a ruhatárba, hanem az előteremben egy székre helyezte. Mig Löwinger Ferenc mit sem gyanítva gyorsporkázott a teremben, egy gyors kezű dzsentlmen elporkázott a télikabátjával. A károsult fiatalember reggel bánattal, de kabát nélkül ment haza. Tudván, hogy a kabát eltűnésének nagyrészt saját vigyázatlansága az oka, nem tett jelentést a rendőrségen — a véletlen azonban segítségére jött. Neumann Mandel ósakaruhanereskedő tegnap egy kabátot kínálgatott eladásra. Löwinger Ferencnél is ajánlkozott, éppen jó helyen, mert az eladásra szánt télikabátban rögtön felismerte a sajátját. Együtt mentek fel a rendőrségre, hol Löwinger visszakapta igaz jószágát. Neumann Mandel vallomása alapján a tettest is hamarosan kézrekerítették Nyári Sándor kovácssegéd személyében, ki vallomása szerint a tett elkövetésekor nagyon be volt volt rugva.

* **Építkezések a bünygyi-osztályánál.** A rendőrség bünygyi osztálya mellett van egy kis épület, mely eddig bolthelyiség bérével szaporította a város jóvedelmét. Most azonban, hogy a bünygyek rohamos szaporodásával mind több és több helyiségre van szüksége a rendőrségnek, a város felmondta Jobbágy János bérlőnek a boltot s kiköltözése után két szobával szaporítja a helyiségek eddigi számát. Az új lakrészen valószínűleg a csendőrzárőrök hivatalos szobái lesznek. Jobbágy bácsi pedig, a rend éber őreinek hűségese kintosa elköltözik, — de lesz esze, hogy nem megy messzire.

* **A meleg bor.** A debreceni messze földön ismert kofavilágnak hosszú idők óta egyik legtipikusabb alakja volt özv. Varga Istvánné. Elég különleges áruval kereskedett: meleg bort mért, persze kellően felfűszerezve, — a didergő emberiségnek. Évtizedek suhantak át az öreg néni felett s most meg kellett érni, hogy valami szemes finácé, — hogy a varju kacérkodjék a szemével, — kikutatta az ártatlan meleg bort. Varga Istvánnét pedig felcalták a rendőrséghez s tudtára adták nagy hivatali komolysággal, hogy a borméréshez stemplis engedély kell. — Így pusztítja ki a típusokat a stempli.

* **A korona takarékos és hitelszövetkezet.** 1903-ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen újévtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-u. 6 szám alatti helyiségben teljesíthetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet elő-

nyei: törzsbetétei 6 százalékot jövedelmeznek, kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoságot, továbbá minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön kapható. Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetését nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdáknak és hivatalnoknak egyaránt. A kölcsönök kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre adatnak.

A kétév társulatba beiratkozott 1529 tag heti 4948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 463.621 korona. A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

Agról-ágra.

A l k a l m i a p r ó s á g o k .

Nem is Bartók Lajos irta . . .

A nemrég elhunyt Bartók Lajost sokan szerették, de még többen bántották, kisebbítették.

Mikor pályája épen emelkedőben volt és a költészet terén, meg a Nemzeti Színházban történeti színműveivel szép sikereket aratott, abban az időben írók és művészek nagy számmal jártak a budapesti Fehér ló külső étkezőjébe.

Berecsényi Béla is gyakran megfordult ott és fűszerezte kellemes előadásával, tréfáival a társaság estéit.

Járt oda egy fiatal tanár is, ki szeretett mindenbe beleszólni és akár volt helye, akár nem, külön véleményt adott.

Egy alkalommal szóba jött Bartók Lajos is és Bartók költészete. Berecsényi hozta bele a társalgásba és előnyösen beszélt róla.

A tanár nem állhatta meg, hogy bele ne szóljon:

— Nem ér kérem Bartók versei közül egy sem egy fabatkát.

— Nem-e? kérde Berecsényi.

— Nem bizony kérem, én csak énekek hozzá, tanár vagyok.

— Elhiszem kérem, de ezek a versek nagyon szépek.

— Bizony nem szépek azok!

— Olvasta ön már?

— Már, hogy ne olvastam volna! — szólt neheztelve az ifjú tanár, ki inkább követette a divatot, mint Pestalozzi elveit.

Berecsényit egy kicsit bántotta a felszagos fiatal tűz s mosolyogva tette neki ezt a kérdést:

— De hát a Pusztai fű címűt olvasta-e? Mit szól ahhoz? Az csak szép?

— No az az egy ér valamit! — szólt a tanár.

— Lásna barátom, pedig éppen az nincs is benne a kötetekben, mert azt nem is Bartók Lajos irta.

A társaság nevetett, de a tanár nem járt többet a Fehér ló-ba.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága most szombaton e hónap 28-án **Veesey Imre** főjegyző elnöklete alatt d. u. 3 órakor ülést tart a városháza nagytermében. Az ülés tárgyai a következők:

1. A debreceni gazdasági egyletnek **Dr. Bayer Ferencnek** és a debreceni rabsegélyező egyesületnek kérvényei a m. pécsi országút mellett levő városi földnek bérbeadása illetve egyrészenek átengedése iránt.

2. A házipénztár 1903 évi költségvetése a felebezések következtében kelt belügyminiszteri leirattal egyetemben.

3. Főszámvevőnek jelentése az iparostanonciskola építésével kapcsolatos költségek honnan leendő fedezése tárgyában.

4. Egyébb netáni sürgős folyóügyek.

× **A lelencház ügye.** Végre még is csak dűlőre fog jutni a debreceni lelencház hovaépítésének kérdése. A legalkalmasabb hely minden tekintetben a mester utca végén levő, a helyi vasut tulajdonát képező földterület, a melyet a helyi vasut társaság hajlandó is a város tulajdonába átengedni s ez irányban tegnap délután **Puky Gyula** főispán és **Kovács József** polgármester jelenlétében tárgyalások is folytak.

× **Közgyűlés márciusban.** A városházán megkettőztetett erővel dolgoznak a város 1903 évi költségvetésén és a felekezeti iskolák rendezésére vonatkozó javaslatokon, melyeknek eddigi állásáról tegnap hallgatta meg az előterjesztéseket **Puky Gyula** főispán. Hanem bármilyen szorosan dolgozzanak is a városházán ezen fontos ügyekben nem lehet azokat úgy előkészíteni, hogy március első felében rendkívüli közgyűlés elé kerüljenek. A miniszter, aki azt óhajtotta, hogy március 15 ikére a költségvetés újra letárgyalva terjesszék fel hozzá a lehetetlenséggel határos dolgot óhajtott s ez a kívánsága aligha teljesedik, miután a munkálatok sokkal több időt vesznek igénybe. Így hát aligha lehet március 15-ig rendkívüli közgyűlést tartani s ezek a fontos ügyek, a lelencház hovaépítésének kérdésével csak a március 15-ig rendkívüli közgyűlést tartani s ezek a fontos ügyek, a lelencház hovaépítésének kérdésével csak március végén tartandó rendes közgyűlésen nyernek elintézt.

× **Városatyák számának felemelése.** Több város elhatározta, hogy a városi törvényhatósági bizottsági tagok számát felemeli s Szegedet erre a miniszter kényszerítette is. Debrecen is elhatározta a városatyák számának szaporítását. Most egyik nagyvárad lap, — értesülésének forrását nem nevezve meg — a következő feltűnő hírt közli: A belügyminiszteriumban már régebben dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely a régebbi rendelkezés megszüntetésével a törvényható-

sági bizottsági tagok számának korlátozását célozza oly módon, hogy a létszám az eddiginek felére szálljon alá. Érdekes a javaslatnak az a része is, mely azt kontemplálja, hogy a virilisek szintén választás útján juthatnak be a közgyűlésbe akként, hogy a legtöbb adót fizetők saját kebelükből választás útján küldik a viriliseket a képviselőtestületbe. A létszám leszállítását célzó törvényjavaslat első tekintetre autonómia csorbitásnak látszik ugyan, de ha meggondoljuk, arra a következtetésre jutunk, hogy a kormány ezzel a tárgyalások zavartalanabb, folyékonyabb menetét és ezzel az átlátszóbb gyorsabb közigazgatást akarja biztosítani. Tény ugyanis az, hogy minél nagyobb egy gyülekezet, annál nehezebb a tárgyalás, amit bizonyít a szakosztály rendszer, ami a törvényhatósági bizottság kebelében fenáll és az a sok ad hoc bizottsági, amit kénytelen-kelletlen minden alkalommal kiküldenek.

× **A gazdasági bizottság ülése.** Debrecen város gazdasági bizottsága a jövő vasárnap, március hónap 1-én a gazdasági tanácsai hivatalban, a városházán ülést tart d. e. 10 órakor, a melyen tolyó ügyek nyernek elintézt.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Uj óvó. Az Abeles-féle polgári és elemi leányiskola igazgatósága ez uton értesíti a t. szülőket, hogy jövő hónap, az az március 16-án az intézet helyiségében (Hatvan utca 23.) egy a kir. tanfelügyelettség által engedélyezett óvót (fiúk és lányok részére) nyit. Az intézet jó helyiségen kívül szép fásított udvarral s tágas játszóhelylyel bír. Különös figyelmet kíván az intézet fordítani a gyermekek felügyeletére s testüket fejlesztő egészséges mozgásra. Beiratások délelőtt 11—12 s délután 4—5 az igazgatósági irodában fogadtatnak el.

EGYLET.

Tisztviselők önszegélyző egylete. A debreceni tisztviselők önszegélyző egyletének tagjai tegnap délután 5 órakor igazgatósági ülést tartottak **Lengyel Imre** elnöklete alatt, melyen a rendes évi közgyűlés tárgysorozatát készítették elő. Átvizgálták az egylet mérlegét, melyet azonban még a felügyelő bizottságnak hitelesíteni kell. — E szerint az egylet 2905 korona és 75 fillér forgalmat csinált az elmúlt évben s ebből a tiszta haszon 1177 korona 74 fillér. Ebből 5 százalékot a részvényesek kapnak, a többi az egyleti alapokhoz fog csatoltatni. A közgyűlés határidejűl március hó 29-ikének d. e. 11 óráját tűzték ki, a közgyűlés a jogász és tisztviselőkör helyiségében lesz. Az egyletnek most 320 tagja van, ami tekintve az egylet igazán jótékony célját nagyon meglepő. Az egylet tagjainak nemcsak kisebb és nagyobb segélyt nyújt hanem e mellett kereskedésekben fürdőkben, gyógytárakban, színházban is kedvezményeket nyújt. E mellett 30 korona egyleti díjat is elfogad az egylet, havi részletekben is. Ilyen nagy városban mint Debrecen igen csodálatos, hogy a tisztviselők csak ilyen mérsékelt módon partolják ezt a humánus egyesületet.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Febr. 27. pénteken: **R. Réthy Laura** asszony és **Szilágyi Dezső** vendégfelléptével **A koldusdiák**, daljáték. **B.**

Febr. 28. szombaton: **Bacsányi**, színmű. Először. **C.**

Március 1. vasárnap délután **A bányamester**, daljáték, este **Bacsányi**, színmű.

— **(A márciusi műsor-tervezet.)** Makó igazgató összeállította március hónapjára a társulat műsortervezetét. Természetesen ezen a szép és értékes tervezeten a valóság a körülményekhez képest sokat fog még változtatni; de így is érdekesnek tartjuk tájékozasul közzétenni a márciusi műsor-tervezetet, mely a következő:

- Március 1. Bacsányi, színmű.
 „ 2. Bacsányi
 „ 3. Bacsányi.
 „ 4. Bob herceg, daljáték. Először.
 „ 5. Bob herceg.
 „ 6. Bob herceg.
 „ 7. Denevér, daljáték **R. Réthy Laura** vendégjátéka.
 „ 8. Macbeth, szomorujáték, d. u. **Bányamester**, daljáték.
 „ 9. Demimonde, színmű.
 „ 10. Dolovai nábob leánya, színmű. **Iványi Antal** első fellépte.
 „ 11. Romeo és Julia, szomorujáték. **Cserni Béla** vendégjátéka.
 „ 12. A vasgyáros színmű.
 „ 13. Virágcsata, daljáték. **R. Réthy Laura** vendégjátéka.
 „ 14. Hoffman meséi, dalmű. **R. Réthy Laura** vendégjátéka.
 „ 15. Arany lakodalom, tört. látványosság, d. u. **Párisi élet**, daljáték.
 „ 16. Kéz kezét mos, vigjáték. Először.
 „ 17. Kéz kezét mos.
 „ 18. A bajusz, énekes vigjáték. Először.
 „ 19. A bajusz.
 „ 20. Finn este.
 „ 21. Ugyanez.
 „ 22. Sárga csikó, népszínmű, d. u. **Képzelt beteg**, vigjáték.
 „ 23. A szultán, daljáték, **R. Réthy Laura** vendégjátéka.
 „ 24. Görög rabszolga, daljáték.
 „ 25. Az arany ember, színmű, d. u. **Liliomszál** gyermek darab.
 „ 26. Utolsó levél, vigjáték.
 „ 27. A két Rasztzan, színmű.
 „ 28. Szegény Jonathán, daljáték. **R. Réthy Laura** vendégjátéka.
 „ 29. Garasosalispán, vigjáték, d. u. **San-Toy**.
 „ 30. Simonyi óbester, színmű. Először.
 „ 31. Simonyi óbester.
 — **(Endre és Johanna.)** **Rákosi Jenő** lázas, izgató lelki rajzokban gazdag történeti szomorujátéka, **Endre és Johanna** került színre tegnap ismét és mélyen megrázta fonséges költészetével, halálosan félelmes jeleneteivel a közönséget. A hatást megerősítette a két főszereplő, **Jeszenskyné** és **Palágyi Lajos**, valamint **Klenovits György** szép, művészi értékű játéka.
 — **(A koldusdiák.)** **Milöcker** nagy daljátéka, melynek zenéje pompás, jó szereposztásban kerül előadásra ma este.

Laurát a színház vendégművésznője R. Réthy Laura asszony énekl. Broniszlávát Felhő Rózsi, Ollendorfort mint vendég Szilágyi Dezső, Simont, a koldusdiákot Karacs, Jan Janitzkit Mezey Andor játssza. A második felvonásban engyel kettőst lejtenek Berzeviczi Etel és Faludi Berta.

— (Iványi Antal Blitzy kadét.) Iványi Antal a társulat új tagja holnap érkezik Debrecenbe s először március 10-én lép fel a Dolovai nábob leánya című színműben. Blitzy kadét a művész egyik legpompásabb szerepe, melyben bizonyára meg fogja nyerni a közönség tetszését.

— (Cserni Béla vendégjátéka.) Cserni Béla szerelmes színész a jövő hónapban vendégszerepelni fog nálunk: Romeo és Juliá-ban mint Romeo lép fel.

— (Vasárnap délután) nem a Bánya mestert, hanem a Kapitány kisaszony című daljátékot adják.

TAVIRATOK.

Az ujbányai választás.

Ujbánya, febr. 26. (Saját tudósítónk távirata.) Az ujbányai kerületben ma reggel egyhangulag Wickenburg Márk gróf kereskedelemügyi államtitkárt választották meg orsz. képviselővé.

Lovagias-ügy a Házban.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónk távirata.) A Ráth Endre és Hámos László gömői főispán közt, ma a képviselőház folyosóján lefolyt kínos jelenet nem maradt folytatás nélkül. Ráth megbizta Rakovszky és Kubik Béla képviselőket, hogy a sértő kifejezésért kérjenek nevében elégtételt Hámos főispántól. Miután pedig Hámos időközben elutazott Budapestről, táviratilag értesítették a segédek a kihívásról, felkérve, hogy ő is nevezze meg segédeit.

Elhunyt volt főispán.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónk távirata.) Pálffy Elemér belügyminiszteri osztálytanácsos, Versec volt főispánja, Erdélyi nyugalmazott igazságügyminiszter veje ma Budapesten meghalt.

Csalással vádolt dzsidás hadnagy.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónk távirata.) Ma feltűnően érdekes feljelentés érkezett a fővárosi rendőrséghez. E szerint Szi A. fővárosi ékszerésznél a napokban megjelent J. D. egyik Bécs mellett állomásozó dzsidás ezred hadnagya s kijelentette, hogy menyasszonya részére ékszereket akar vásárolni, de miután örökségét csak júniusban kapja ki, akkor fizet csak. És felmutatott a karánsebesi árvaszéktől egy végzést, melyben értesítették, hogy ott letéteményezett 80,000 koronát kitevő örökségének kamatai felett szabadon rendelkezhetik. Az ékszerész hitet adva a végzésnek 8000 korona értékű ékszert adott a hadnagnak. Napok múlva aztán az ékszerész tudakozódására a karánsebesi árvaszék-től megérkezett az értesítés, hogy olyan

névre nincs örökség az árvaszéknél léteve. Az ékszerész azt is megtudta, hogy J. D. hadnagy atyja ügyvéd Karánsebesen. Leutazott tehát ahoz s ketten együtt felutaztak Bécsbe. J. D. mindent bevallott apjának, azt is, hogy az ékszereket elzalogosította. J. D. apja ekkor megígérte Sz. A. ékszerésznek, hogy a 8000 koronát megfizeti. A kitűzött határidőre meg is jelentek apa és fia Budapesten, de innen mindketten a szállodai számla kifizetése nélkül elutaztak. Az apa hazulról levélben értesítette az ékszerészt, hogy nem tud fizetni. J. D. hadnagy ellen esalás és okirat hamisítás miatt a feljelentést Sz. A. megtette.

Gabona tözsde.

Budapest, febr. 26. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szilárd iránzat mellett 18.000 méter-mázsa került forgalomba 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.63—64.
Rozs áprilisra	7.61—62.
Zab áprilisra	6.68—69.
Tengeri májusra	6.10—11.
Repce augusztusra	11.75—85..

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

A király érkezése. A király hétfőn este fél 8 órakor érkezik Budapestre a nyugoti pályaudvarba, hosszabb tartózkodásra. Az udvartartás egy része, a ki ő felségével a multkor Bécsbe utazott, már szombaton érkezik meg külföldi utvari vonaton.

Fejérváry miniszter állapota. Fejérváry Géza báró honvédelemügyi miniszter a kit a képviselőház szerdai ülésének elején muló természetü rosszullet fogott el, ma már teljesen jól érzi magát, orvosi tanácsra azonban még pihennie kell.

A Debreczeni Helyi-Vasut részvénytársaság

folyó 1903. évi márczius hó 15-én délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi akadémián tanácsstermében tartja

XVI. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgy:

1. Az igazgatóságnak az 1902. évről szóló üzleti jelentése, ugyszint erre vonatkozólag a felügyelőbizottságnak jelentése.
2. Az 1902. évi mérleg előterjesztése. az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.*
3. Az osztalék meghatározása.
4. Az alapszabályok 41. §-a értelmében három kilépett igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.

Az igazgatóság.

* A mérleg és a zárszámadások a társaság irodájában ki vannak téve és az érdeklődők által megtekinthetők.

NYILT-TÉR.)

Páris, 1903. Február hó 22.

Tisztelettel tudatom a hölgy világgal, hogy Párisban tartózkodásom ideje alatt sikerült egy néhány francia gyárossal össze kötetésbe lépni melyek Debrecenbe kizárólag Lovass és Ladányi cégünk részére lekötött cikkeket szállít.

Kérem tehát kedves vevőinket, hogy Nouveautés etclusives selymeinket ruha kelméinket és gyönyörű sok tavaszi ujdonságainkat melyek Március hó elején érkeznek be cégünkhöz megtekinteni szíveskedjenek.

tisztelettel

Lovass Zoltán,

Lovass és Ladányi

selyem és ruhaszövetek áruháza.

Piac u. 7. Bika szálló mellett.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, Pénteken febr. 27-én: (bárlet „B”)

R. Réthy Laura és Szilágyi Dezső vendégfelléptével:

KOLDUSDIÁK

Daljáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Palmatica Novalska grfné	Havasi Szidi
Laura	R. Réthy L. m. v.
Bronislava	Felhő Rózsi
Ollendorf ezredes,	Szilágyi D. m. v.
Wangenheim, őrnagy	Farkas Béla
Henrici, százados	Virágháti L.
Schweinitz, főhadnagy	Márton Miklós
Rochow, hadnagy	Pápay Lajos
Riechhoffen, hadapród	Székeley Iona
Bogumil Malachovszky,	Nagy Dezső
Eva, neje	Than György M.
Enterich, börtönőr	Krémer Jenő
Symon Rymanovszky	Karacs Imre
Jan Janieky	Mezey Andor

Holnap szombaton, febr. 28-án, „C”

Bacsányi.

Színmű 3 felvonásban.

Kiadó, vagy eladó

a Széchenyi-utca végén, Posta-kert vásár-tér mellett egy 4078 □ öl föld, lakó épülettel, kamara s színel, harmadrész szőlővel. Faraktár vagy más célra is alkalmas.

Értekezhetni „István malom“ telep, Demetrovits.

Előnyös birtok vétel!

A városhoz negyedóránira fekvő, — lakóházzal, dohányengedéllyel, dohány-pajtákkal és a szükséges gazdasági épülettel felszerelt 100 katasztrális hold birtok előnyös fizetési feltételekkel — eladó. Felvilágosítást nyújt Fejér Ferenc ügyvéd irodája, a városi bérházban.

Örökös tavasz megkezdése.

Nemesak szép levágott virágok és kötött esokrok, de nagy mennyiségű cserepekben nyíló virágok is vannak állandóul készletben, u. m. jáczintok, tulipánok, Primulok, Cyklamom, valamint cameliak és azaleak olcsó árban és nagy választékban.

A t. közönség b. pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag- és virágkereskedő.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balsam

Már maga az a nedv, mely a nyirfatörzséből, ha abba furást eszközünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szepítő szer ismeretes ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírás a szert kémiai uton balszamá készítjük akkor

lesz csak kitünő hatása — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük a bőrrel már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balsam lesimítja az arcon képződő ráncokat (s himóhelyeket és annak fiatalos arszint ad; bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-aknákat és mindenféle bőrtisztálanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban, Király-utca 22 szám.

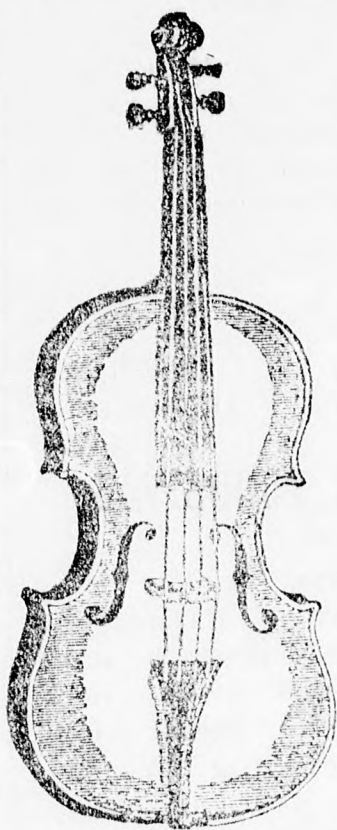
Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeiknek melykivaló szépséget és tartósságot ad a bőrnek. El használt pécsetes sárga vagy barna bőrnek Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Bees, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára réz-, fa, fuvó- és vonós hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója.

Eudapest, II. Lánchid-u. 5. szám

Legnagyobb választék az összes hangszerekben

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetek, trombiták, czimbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb

Iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különlegesség az acélhang hangverseny-harmonikák. Sajátminták

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett.

KÉPES ÁR JEGYZEK

pedig külön külön a) hangszerekről, b) harmonikumokról, c) harmonikákról

INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyógyulásra a legrögibb sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használtaik: a gyermek ágyasok mellbajainál, melkemenyedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósusz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is: ütött, szurt, lött, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbbet lábaknál. Eget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tényleg a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetv legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

kalzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régiebb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legteljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatóának kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cizmezni.

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada

Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zagyarában; Mittébach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerész erésznél.